

MORTEN LAURIDSEN

MID-WINTER SONGS, AVE MARIA,
O MAGNUM MYSTERIUM,
PRAYER, NOCTURNES, LUX AETERNA

PROGRAM

VÆRKER AF MORTEN LAURIDSEN

Søndag den 2. november 2014 i Helligaandskirken

Akademisk Orkester og Kor
Dirigent Nenia Zenana

Klaver: Sverre Theil Larsen
Koncertmester: Vivi Petersen

Introduktion til musikken ved
Lailah Roswall og Karsten Philip

Repetitør: Sverre Theil Larsen

MORTEN LAURIDSEN

Morten Lauridsen (f. 1943), amerikansk komponist og professor i komposition ved University of Southern California, Thornton School of Music. Morten Lauridsen er kendt for sin stemningsfulde musik, bl.a. sine syv samlinger af korværker, og en række a capella-motetter som *O Magnum Mysterium*, *Ave Maria* og *O Nata Lux*.

Han modtog i 2007 den højeste kunstneriske udmærkelse i USA, National Medal of Arts, for sine "lysende korværker, der kombinerer musikalsk kraft, skønhed og spirituel dybde og har begejstret publikum over hele jorden".

Morten Lauridsen bor dels i Los Angeles og dels i sit sommerhus på en lille skærgårdsø på grænsen imellem USA og Canada i staten Washington. Morten Lauridsen har danske aner, og hans familie stammer oprindeligt fra Møn.

NENIA ZENANA, DIRIGENT

Nenia Zenana er uddannet på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i direktion og hørelære. Hun er studielektor ved Musikvidenskab på Københavns Universitet, hvor hun underviser i hørelære og klaver og dirigerer instituttets kor Store MUKO. Nenia er derudover uddannet kropsterapeut ved body-sds og har sit virke ved Alius Vita som behandler.

Nenia spænder genre-mæssigt bredt og er kendt for at trives i krydsfeltet imellem teater og oratorier. Siden 1994 har hun virket som dirigent, korleder eller vokalcoach på adskillige musik-teaterforestillinger bl.a. i forbindelse med Det Kongelige Teaters forestillinger i Dyrehaven og flere af Sebastians musical-forestillinger med Mastodonterne. Nenia var chefdirigent for DR PigeKoret i 2012-2013. Med Akademisk Orkester og Kor har hun siden 2000 dirigeret talrige requier, messer og passioner. De to verdener blev forenet på smukkeste vis, da Nenia i samarbejde med instruktør Mette Ovesen skabte Danmarks første sceniske *Messias* i Den Grå Hal i foråret 2012; en teaterkoncert, der nyfortolkede Händels klassiske værk med moderne dansere og gymnaster, og hvor orkestret var suppleret med rockmusikere.

Nenia modtog i 2010 Kapelmester Grethe Kolbes Mindelegat og har tidligere modtaget Kapelmesterforeningens Arne Hammelboe-legat.

LYS !

".... nogen mumlede: for meget lys og trak gardinerne for". Man skulle ellers tro, at lys var noget man gerne lukkede ind. Men for den, som har vænnet sig til mørket, kan lyset føles fremmed, og det kan være tryggere at være det foruden.

Når man mister den, man elsker, kan sorgen fylde alt – hele himlen og hele horisonten. Og hjertet har brug for tid for at hele. Men på et tidspunkt går livet videre, sorgen slippes langsomt, lyset lukkes ind. Den del kan være svær og meget pinefuld, hvis man har vænnet sig til sorgen og til at være sørgende. Morten Lauridsen har ladet en del af sin musik udspille sig i dette rum.

I Mid-Winter Songs er musikken vild, frostklar og på-spidsen-sættende på vejen frem til en landing i stille sne, når han, som har mistet sin solstrålende elskede, finder, at efter sorgen lever kærligheden stadig videre i hjertet.

I Ave Maria, O Magnum Mysterium og Prayer møder vi først den unge Maria, som får at vide, at et nyt liv spirer i hende. Dernæst møder vi hende i det mirakel, det er, når et barn kommer til verden. Endelig oplever vi sorgen hos en forælder, der mister sit barn – og finder en trøst i bønner: Våg over ham, til vi ses igen.

I Nocturnes møder vi kærligheden – der som et stjernelys rækker ud i sin første sommernat – kærligheden der er så stor, at den døende sætter sin elskede fri til at leve og blomstre - hjertet der heler en stjerneklar nat. Erkendelsen af at det er bedre at have elsket og miste end aldrig at have elsket.

I Lux Aeterna sluttes der fred til en musik, der er fuld af stille og funkende lys. Sorgen lægges til hvile, mørket svinder, lyset vokser langsomt, helingen sker og øjnene ser anemonerne, der blomstrer, solen der stiger, mennesker der rækker ud og favner.

Koncerten går med os gennem sorgprocessen. Med gennem kærligheden, som får hjertet til at synge, gennem den stille glæde over at forårets vinde blæser midt om vinteren, når stjernerne lyser som min elskedes øjne. Med gennem stilheden, når savnet fylder alt. Når urets tikken giver ekko, ensomheden er det eneste, der føles virkeligt, og det ubarmhjertige spørgsmål: "Hvor længe varer det?" forbliver ubesvaret. Med hvor det, som er kørt af sporet, rettes op, hvor det tørre får væde, hvor gardinerne trækkes fra, og lyset lukkes ind. Og til sidst når vi om på den anden side – netop "vi", fordi det på den anden side af sorgen igen er muligt at tænke andet end "jeg".

Det kan være dyrt at slippe sorgen – koste så meget mod, at det næsten ikke virker muligt - føles, som at jeg for alvor slipper, svigter, forråder den jeg elsker; men hvis hænderne skal gribe nyt liv, så er det nødvendigt først at slippe. Det kræver stor nænsomhed og stor kærlighed. Men på den anden side finder vi livet. Freden som er større, end tanken troede mulig. Kærligheden som er større end mig selv. Lyset som når til verdens ende.

MID-WINTER SONGS

Lament for Pasiphaë

Dying sun, shine warm a little longer!
My eye, dazzled with tears, shall dazzle
yours,
Conjuring you to shine and not to move.
You, sun, and I all afternoon have
laboured
Beneath a dewless and oppressive cloud-
a fleece now guilded with our common
grief
That this must be a night without a moon.
Dying sun, shine warm a little longer!

Faithless she was not: she was very
woman,
Smiling with dire impartiality,
Sovereign, with heart unmatched, adored
of men,
Until Spring's cuckoo with bedraggled
plumes
Tempted her pity and her truth betrayed.
Then she who shone for all resigned her
being,
And this must be a night without a moon.
Dying sun, shine warm a little longer!

Robert Graves

Like Snow

She, then, like snow in a dark night,
Fell secretly. And the world waked
With dazzling of the drowsy eye,
So that some muttered 'Too much light,'
And drew the curtains close.
Like snow, warmer than fingers feared,
And to soil friendly;
Holding the histories of the night
In yet unmelted tracks.

Robert Graves

Døende sol, lad dine varme stråler skinne
lidt længere.

Mine øjne, som er blændet af tårer, skal
blænde dine, fortrylle dig til at skinne og
ikke gå ned.

Du, sol, og jeg har arbejdet hele
eftermiddagen, under en dugløs og
trykkende sky –
et uldskind nu forgyldt med vores fælles
sorg,
at dette må blive en nat uden måne.
Døende sol, lad dine varme stråler skinne
lidt længere.

Troløs var hun ikke, hun var meget
kvinde, smilende med udtalt upartiskhed,
suveræn, med uforligneligt hjerte, tilbød
af mænd, indtil forårets gøg med tarvelig
fjerdragt lokkede hendes medfølelse og
forrådte hendes sanddruhed.

Da opgav hun sit liv, hun som skinnede
for alle.

Og dette må være en nat uden måne.
Døende sol, lad dine varme stråler skinne
lidt længere.

Da faldt hun hemmeligt, som sne i mørket,
og verden vågnede.

Og med det søvnige øje helt forblændet,
så nogen mumlede: "for meget lys"
og trak gardinerne for.

Som sne, varmere end fingre frygter,
den falder venligt, mildt på jorden,
og gemmer nattens historier,
i sporerne, der endnu ikke er smeltede.

She Tells Her Love While Half Asleep

She tells her love while half asleep,
In the dark hours,
With half-words whispered low:

As Earth stirs in her winter sleep
And puts out grass and flowers
Despite the snow,
Despite the falling snow.

Robert Graves

Mid-Winter Waking

Stirring suddenly from long hibernation
I knew myself once more a poet
Guarded by timeless principalities
Against the worm of death, this hillside
haunting;
And dared open both my eyes.

O gracious, lofty, shone against from
under,
Back-of-the-mind-far clouds like towers;
And you, sudden warm airs that blow
Before the expected season of new
blossom,
While sheep still gnaw at roots and
lambless go--

Be witness that on waking, this mid-
winter,
I found her hand in mine laid closely
Who shall watch out the Spring with me.
We stared in silence all around us
But found no winter anywhere to see.

Robert Graves

Hun fortæller halvt i søvne sin kærlighed
i de mørke timer
med stille hviskende halvt uforståelige ord:

Mens jorden røres i sin vintersøvn,
og frembringer græs og blomster
på trods af sneen,
på trods af den faldende sne.

Ved en pludselig opvågningen af en lang
vinterdvale
kendte jeg mig selv igen som digter.
Beskyttet af tidløse magter mod dødens
orm,
som spøger på denne skrænt;
og vovede lidt efter at åbne begge øjne.

O nådefulde, ophøjede, skinnende
nedefra,
fornemmelsen af skyer som tårne;
og du, pludselige varme luft som blæser
før den forventede blomstringssæson,
hvor får stadig gnaver rødder og ingen har
lam --

Bevidn, at da jeg vågnede denne mid-
vinter,
fandt jeg hendes hånd lagt tæt i min,
som skal spejde efter foråret med mig.
Vi skuede i stilhed overalt omkring os
men vi fandt ingen vinter at se
nogetsteds.

Intercession in Late October

How hard the year dies: no frost yet.
On drifts of yellow sand Midas reclines,
Fearless of moaning reed or sullen wave.
Firm and fragrant still the brambleberries.
On ivy-bloom butterflies wag.

Spare him a little longer, Crone,
For his clean hands and love-submissive
heart.

Robert Graves

Hvor svært at året dør, endnu ingen frost.
På en strøm af gult sand ligger Midas,
frygtløs for klagende siv eller dystre
bølger.
Standhaftige og duftende er stadig
brombærrene.
På vedbendblomster flakser sommerfugle.
Skån ham lidt længere, visdomskvinde,
for hans rene hænders og
kærlighedsydmuge hjertes skyld.

AVE MARIA - O MAGNUM MYSTERIUM - PRAYER

Ave Maria

Ave Maria, gratia plena:
Dominus tecum,
benedicta tu in mulieribus
et benedictus fructus ventris tui,
Jesus.
Sancta Maria, Mater Dei,
ora pro nobis peccatoribus,
nunc et in hora mortis nostrae,
Amen.

Hil dig, Maria, du nådefulde,
Herren er med dig,
velsignet er du blandt kvinder,
og velsignet frugten af dit skød,
Jesus.
Hellige Maria, Guds Moder,
bed for os syndere,
nu og i timen for vores død.
Amen.

O Magnum Mysterium

O magnum mysterium,
et admirabile sacramentum,
ut animalia viderent
Dominum natum,
jacentem in praeseptio!
Beata Virgo, cujus viscera meruerunt
portare Dominum Christum.
Alleluia.

Oh store mysterium,
og vidunderlige sakramente,
at dyrene skulle se
den nyfødte Herre i krybben!
Velsignet være Jomfruen,
hvis livmoder var værdig
til at bære Kristus Herren.
Halleluja.

Prayer

Echo of the clocktower, footstep
in the alleyway, sweep
of the wind sifting the leaves.
Jeweller of the spiderweb, connoisseur
of autumn's opulence, blade of lightning
harvesting the sky.
Keeper of the small gate, choreographer
of entrances and exits, midnight
whisper travelling the wires.
Seducer, healer, deity or thief,
I will see you soon enough—
in the shadow of the rainfall,
in the brief violet darkening a sunset—
but until then I pray watch over him
as a mountain guards its covert ore
and the harsh falcon its flightless young.

Dana Gioia

NOCTURNES

Sa nuit D'Été

Si je pourrais avec mes mains brûlantes
fondre ton corps autour ton cœur
d'amante,
ah que la nuit deviendrait transparente
le prenant pour un astre attardé
qui toujours dès le premier temps des
mondes
était perdu et qui commence sa ronde
en tâtonnant de sa lumière blonde
sa première nuit, sa nuit, sa nuit d'été.

Rainer Maria Rilke

Klokketårnets ekko, fodtrin på gangen,
vindens fejen strør bladene.
Juveler af edderkoppespind,
kender af efterårets overflod,
lynets klinge høster himlen.
Den lille ports vogter,
Koreograf af ind- og udgange,
midnatshvisken løber langs
telefonkablerne.
Forfører, heler, guddom eller tyv,
jeg vil tidsnok se dig - i regnfaldets
skygge
i det flygtige violette, der mørkner en
solnedgang - men indtil da, ber jeg: våg
over ham
som et bjerg vogter dets skjulte malm
og den barske falk våger over dens
flyveløse unger.

Hvis jeg med mine brændende hænder
kunne smelte kroppen omkring din
elskedes hjerte,
åh hvor ville natten blive gennemskinskelig,
anset for at være en fordums stjerne,
som fra verdens første øjeblik var for evigt
tabt, og som begynder sin kurs med sit
blonde lys, prøver at række ud med sit lys
mod dens første nat, dens nat, dens
sommernat.

Soneto de la Noche

Cuando yo muero quiero tus manos en
mis ojos:
quiero la luz y el trigo de tus manos
amadas
pasar una vez más sobre mí su frescura:
sentir la suavidad que cambió mi destino.
Quiero que vivas mientras yo, dormido, te
espero,
quiero que tus oídos sigan oyendo el
viento,
que huelas el aroma del mar que amamos
juntos
y que sigas pisando la arena que
pisamos.
Quiero que lo que amo siga vivo
y a ti te amé y canté sobre todas las
cosas,
por eso sigue tú floreciendo, florida,

para que alcances todo lo que mi amor te
ordena,
para que se pasee mi sombra por tu pelo,
para que así conozcan la razón de mi
canto.

Pablo Neruda

Sure On This Shining Night

Sure on this shining night
Of star-made shadows round,
Kindness must watch for me
This side the ground.

The late year lies down the north.
All is healed, all is health.
High summer holds the earth.
Hearts all whole.

Når jeg dør nu
ønsker jeg dine hænder på mine øjne,
jeg ønsker, at dine hænders lys og hvede
skal sende deres friskhed over mig endnu
en gang.
Jeg ønsker at mærke den nænsomhed,
der ændrede min skæbne,
jeg ønsker, at du skal leve, mens jeg
venter på dig, sovende.
Jeg ønsker, at dine ører stadig skal høre
vinden,
jeg ønsker, at du skal mærke duften af det
hav, vi begge elskede,
og at du skal blive ved med at gå på det
sand, vi vandrede på.
Jeg ønsker, at alt hvad jeg elsker, skal
blive ved at leve, og at du, som jeg
elskede og besang over alle ting,
skal blive ved med at blomstre i fuldt flor,
så du kan røre alt det, min kærlighed
skænker dig,
så min skygge må stryge dit hår,
så alle må kende årsagen til min sang.

På en lysende nat som denne
med stjerneskabte skygger
vogter storsindet over mig
her på jorden.

Det forgangne år ligger imod nord.
Alt er helet, alt er helbredt.
Midsommeren holder jorden i sit favntag.
Hjerterne er hele.

Sure on this shining night
I weep for wonder
wand'ring far alone
Of shadows on the stars.

James Agee

Voici le soir

Voici le soir; pendant tout un jour encor je
vous ai beaucoup aimées,
collines émues. C'est beau de voir.
Mais: de sentir à la doublure des
paupières fermées
la douceur d'avoir vu ...

Rainer Maria Rilke

LUX AETERNA

Introitus

Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis,
Te decet hymnus Deus in Zion,
et tibi redetur votum
in Jerusalem:
exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.
Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.

In Te, Domine, Speravi

Tu ad liberandum suscepturus hominem
non horruisti Virginis uterum.
Tu devicto mortis aculeo,
aperuisti credentibus regna coelorum.
Exortum est in tenebris lumen rectis.

På en lysende nat som denne
græder jeg af undren
og strejfer alene langt op
til stjernernes skygger.

Aftenen er kommet, i endnu en hel dag
har jeg elsket dig så meget,
rørt bjerge. Det er smukt at se.
Men at føle på indersiden af lukkede
øjelåg sødmene over at have set

Herre, giv dem den evige hvile,
og lad det evige lys stråle for dem.
Vi vil lovsynge dig, o Gud, på Zion,
dig vil vi tilbede i Jerusalem.
Hør min bøn;
til dig kommer alt kød.

For at fri os blev du menneske,
ringeagtede ikke kvindens skød,
du har sløvet dødens brod og åbnet
himmelens rige for alle, der tror.
Et lys i mørket for de oprigtige.

Miserere nostri, Domine,
miserere nostri.
Fiat misericordia tua, Domine, super nos
quemadmodum speravimus in te.
In te Domine, speravi:
non confundar in aeternum.

O Nata Lux

O nata lux de lumine,
Jesu redemptor saeculi,
dignare clemens supplicum
laudes preces que sumere.
Qui carne quondam contegi,
qui contegi dignare es pro perditis.
Nos membra confer, confer effici,
tui beati corporis.

Veni, Sancte Spiritus

Veni, Sancte Spiritus
Et emitte coelitus
Lucis tuae radium.
Veni, pater pauperum,
Veni, dator munerum,
Veni, lumen cordium

Consolator optime,
Dulcis hospes animae,
Dulce refrigerium.
In labore requies,
In aestu temperies,
In fletu solatium.

O lux beatissima,
Reple cordis intima
Tuorum fidelium.

Hav barmhjertighed med os,
Herre forbarm dig.
Lad din barmhjertighed blive over os,
Herre, vi har sat vores lid til dig.
På dig, Herre, tror jeg,
lad mig ikke blive forvirret.

O lys født af lys,
Jesus, verdens forløser,
vis overbærende nåde
mod den bønfoldende,
modtag lovprisninger og bøn.
Du, engang med kød beklædt,
ydmyget for de fortabtes skyld,
Gør os til lemmer på dit salige legeme.

Kom Helligånd,
send fra himlen dit lys' stråle,
kom fattiges Fader,
kom du, som giver gaver,
kom hjerters lys.

Du, den bedste trøster,
sjælens søde gæst,
forfriskelse
i arbejdet er du hvilen,
i varmen er du køling,
i sorg er du trøst.

Du mest velsignede lys,
fyld hjertets inderste
hos dine troende.

Sine tuo nomine,
Nihil est innoxium.

Lava quod est sordidum,
Riga quod est aridum,
Sana quod est saucium.
Flecte quod est rigidum,
Fove quod est frigidum,
Rege quod est devium

Da tuis fidelibus,
In te confidentibus,
Sacrum septenarium.
Da virtutis meritum,
Da salutis exitum,
Da perenne gaudium.

Agnus Dei

Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem.

Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam.

Lux aeterna luceat eis, Domine:
cum sanctis tuis in aeternum:
quia pius es.

Requiem aeternum done eis,
Domine,
et lux perpetua luceat eis.
Alleluia. Amen.

Uden din nåde er der intet i os,
intet, som ikke er ondt.

Rens det, som er smudsig,
væd det, som er udtørret,
hel det, som er såret,
bøj det, som er stift,
tænd ild, hvor der er frosset,
ret det, som er forkert.

Giv dine troende,
dem, som har tillid til dig,
dine hellige syvfoldige gaver.
Giv dydens gave,
giv frelsens udfrielse,
giv evig glæde.

Guds Lam,
som bærer verdens synd,
giv dem hvile.

Guds Lam,
som bærer verdens synd,
giv dem evig hvile.

Lad det evige lys stråle for dem, Herre!
evigt blandt dine helgener,
thi du er miskundelig.

Herre! Giv dem den evige hvile,
og lad det evige lys stråle for dem.
Halleluja. Amen.

Kommende koncerter:

G.F. Händel: Messias

Lørdag den 13. december kl. 18 i Klatrehallen Blocs & Walls

Mandag den 15. december kl. 19.30 i Københavns Domkirke

Giuseppe Verdi: Requiem

Søndag den 8. marts 2015 kl. 16 i Helligaandskirken

Tilmeld dig vores mailliste på www.akor.dk, så får du automatisk mere information om kommende koncerter og deltager samtidig i lodtrækningen om 2 fribilletter til hver koncert.

Der afholdes almindelig optagelsesprøve til koret i januar 2015. Yderligere oplysninger om optagelsesprøven fås hos korets formand Niels Væver Hartvig, tlf. 30 79 09 13, e-mail formand@akademisk.kor.dk – læs mere om, hvordan det er at være sanger i koret, på www.akor.dk/medlem.htm.

Årsmedlemskab til Akademisk Orkester og Kor koster 320 kr. om året. Som årsmedlem får du ud over en gratis billet til hver betalingskoncert også mulighed for at forudbestille flere billetter. Kontakt Hanne Bjørnstad Platz, tlf. 51 62 52 84, e-mail aarsmedlem@akademisk.kor.dk for yderligere oplysninger og medlemskab. Se også www.akor.dk/aarsmedlem.

Koncerten er arrangeret med støtte fra:

Augustinus Fonden

Knud og Rigmor Wiedemanns Fond

Oticon Fonden

Toyota-Fonden

Aage og Johanne Louis-Hansens Fond

Den Bøhmske Fond

Akademisk Orkester og Kor • www.akor.dk • facebook.com/akademisk.kor

Plakat: Gaard & Dahl Design

Program: Elisabeth Tornberg Hansen, Vibeke Appel

Orkesteradministrator: Karsten Philip

Orkesteret er tilsluttet DAOS

